

SOCIETY AND SCIENCE. PROBLEMS AND PROSPECTS

Proceedings of the III International Scientific and Practical Conference

London, England
January 25 – 28, 2022

Library of Congress Cataloging-in-Publication Data

UDC 01.1

The III International Scientific and Practical Conference «Society and science. Problems and prospects», January 25 – 28, 2022, London, England. 628 p.

ISBN - 978-1-68564-506-9

DOI - 10.46299/ISG.2022.I.III

EDITORIAL BOARD

<u>Pluzhnik Elena</u>	Professor of the Department of Criminal Law and Criminology Odessa State University of Internal Affairs Candidate of Law, Associate Professor
<u>Liubchych Anna</u>	Scientific and Research Institute of Providing Legal Framework for the Innovative Development National Academy of Law Sciences of Ukraine, Kharkiv, Ukraine, Scientific secretary of Institute
<u>Liudmyla Polyvana</u>	Department of Accounting and Auditing Kharkiv National Technical University of Agriculture named after Petr Vasilenko, Ukraine
<u>Mushenyk Iryna</u>	Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of Mathematical Disciplines, Informatics and Modeling. Podolsk State Agrarian Technical University
<u>Oleksandra Kovalevska</u>	Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs Dnipro, Ukraine
<u>Prudka Liudmyla</u>	Odessa State University of Internal Affairs, Associate Professor of Criminology and Psychology Department
<u>Slabkyi Hennadii</u>	Doctor of Medical Sciences, Head of the Department of Health Sciences, Uzhhorod National University.
<u>Marchenko Dmytro</u>	Ph.D. in Machine Friction and Wear (Tribology), Associate Professor of Department of Tractors and Agricultural Machines, Maintenance and Servicing, Lecturer, Deputy dean on academic affairs of Engineering and Energy Faculty of Mykolayiv National Agrarian University (MNAU), Mykolayiv, Ukraine
<u>Harchenko Roman</u>	Candidate of Technical Sciences, specialty 05.22.20 - operation and repair of vehicles.
<u>Belei Svitlana</u>	Ph.D. (Economics), specialty: 08.00.04 "Economics and management of enterprises (by type of economic activity)"
<u>Lidiya Parashchuk</u>	PhD in specialty 05.17.11 "Technology of refractory non-metallic materials"
<u>Kanyovska Lyudmila Volodymyrivna</u>	Associate Professor of the Department of Internal Medicine

93.	Круглов Е., Борщевський Г., Ярних Т. АКТУАЛЬНІСТЬ СТВОРЕННЯ ЛІПОСОМАЛЬНИХ ОЧНИХ КРАПЕЛЬ НА ОСНОВІ ПЕПТИДНОГО КОМПЛЕКСУ З ДЕРМАЛЬНОГО ШАРУ ШКІРИ СВИНЕЙ	420
PHILOLOGICAL SCIENCES		
94.	Kravtsova Y. BASIC PRINCIPLES AND CURRENT PROBLEMS OF METAPHORICAL LEXICOGRAPHY	424
95.	Lozenko V. THE COMPARATIVE ANALYSIS OF GENDER DEFINITION IN OLD ENGLISH, MODERN ENGLISH AND LATIN	430
96.	Mosiyevych L. TRANSLATION TECHNIQUES OF ENGLISH TERMS IN MIGRATION POLICY INTO UKRAINIAN	432
97.	Shapoval Y. NEWLY-FORMED SLANG IN THE WORD-STOCK OF MODERN ENGLISH	435
98.	Апоненко И.Н. К ВОПРОСУ О ПОЭТОНИМИИ ПЕСЕН И РУССКИХ НАРОДНЫХ СКАЗОК	437
99.	Васта В., Пренько Я., Литвиненко Н.І. ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ВИЩІЙ ШКОЛІ	439
100.	Горлова О. ЖАНРОВІ ОЗНАКИ ЛІТЕРАТУРНОЇ КАЗКИ	442
101.	Гурина Н.В. КОМУНІКАТИВНА СТРАТЕГІЯ НАТЯКУ У НАВЧАННІ АНГЛОМОВНОЇ ІНТОНАЦІЇ	446
102.	Забеліна В.О., Стьопін М.Г. ВИЗНАЧЕННЯ ТА СТАНОВЛЕННЯ ФЕНОМЕНУ ВІРТУАЛЬНОЇ РЕАЛЬНОСТІ У ТВОРАХ В. ГІБСОНА «МОНА ЛІЗА ОВЕРДРАЙВ» ТА «НЕЙРОМАНТ»	451

КОМУНІКАТИВНА СТРАТЕГІЯ НАТЯКУ У НАВЧАННІ АНГЛОМОВНОЇ ІНТОНАЦІЇ

Гурина Наталія Вікторівна

Старший викладач кафедри іноземних мов
факультету права та міжнародних відносин
Київський університет імені Бориса Грінченка

Правильне з точки зору норм вимови іншомовне говоріння будь якого фахівця не буде повноцінно правильним без урахування правил мовленнєвої поведінки, прийнятих в культурі мови що вивчається. Особливо це актуально в сучасному цифровому світі спілкування, де технологічні можливості дозволяють сприймати співрозмовника візуально та аудитивно одночасно. Така актуальність телекомунікації ставить мову тіла та інтонацію мовця на вищій щабель.

На жаль, живе спілкування та телекомунікація має багато підводних каменів, які заважають правильному розумінню комунікативних інтенцій мовця та призводять до певних непорозумінь та дисгармонії іншомовного спілкування. Так, часто технічно правильне англомовне говоріння з носієм сприймається ним як неприродне та дуже формальне, іноді навіть недостатньо ввічливе чи з нотками сарказму. Мова йде про недостатню реалізацію фонологічних знань та навичок, а саме інтонації англійської мови.

Дослідження таких комунікативних «збоїв» свідчить, що основною їх причиною є розбіжність між семантичними та прагматичними значеннями. Щоб уникнути таких збоїв, а саме бути здатним адекватно розуміти англомовне мовлення та робити своє максимально зрозумілим для носія необхідно оволодіти необхідною кількістю фонових знань з культури мовлення Великобританії. Без таких знань важко правильно декодувати смисл англійських висловлювань і відреагувати належним чином.

Тому під час вивчення англійської мови фахівцеві важливо дослідити ряд знань про особливості індивідуалістичної культури Британії та Америки, де мовленнєва поведінка регулюється рядом соціальних установок (*attitudes*) та певними соціальними нормами. Ці культурологічні знання представляють основні цінності англомовного соціуму: такі як гедонізм, толерантність, витримка, стриманість, прагнення до компромісу, орієнтація на успіх, формалізм, конкуренція, недоторканість особи на духовному та фізичному рівні. Ці фонові культурологічні знання ми реалізуємо у вигляді культурологічних коментарів перед виконанням ряду інтонаційних вправ, щоб забезпечити більш усвідомлене формування інтонаційних навичок студентів.

Таким чином, оскільки в нашому дослідженні, присвяченому професійно орієнтованому навчанні майбутніх учителів вживання англійських інтоном у говорінні, тема культури мовлення проходить червоною стрічкою, то ми вважаємо за потрібне включити у компонентний склад професійної фонологічної компетенції також фонові культурологічні знання з англійської мови, які прямо впливають на відбір інтоном, які є предметом нашого дослідження.

Фонових культурологічних знань є надзвичайна кількість, і, логічно, буде виділити саме ті, які будуть необхідні саме для професійно-орієнтованих потреб навчання студентів.

Американськими дослідниками розробляються певні культурограми, які демонструють розбіжності деяких мовленнєвих культур. Серед основних векторів культурограм є: Land and Climate, The People, Customs and Courtesies, Lifestyle and Society. Ю.Б. та А. П. Кузьменкови наголошують на необхідності додати ще дві рубрики: соціальна взаємодія та спілкування, яка є також у фокусі нашої уваги. У своїй праці вони наводять цікаві приклади розбіжностей комунікативної поведінки британської, американської та російськомовної культур та визначають деякі комунікативні стратегії у загальному плані спілкування. Вплив цих комунікативних стратегій, але через призму їх професійно-орієнтованого призначення, має бути основою для відбору інтоном для забезпечення ефективного навчання майбутніх фахівців з навчання англійської мови.

Навчаючи англійської інтонації, ми маємо обов'язково враховувати деякі культурні розбіжності у мовленнєвій поведінці англомовного автентичного мовця та нашого студента, який повинен оволодіти основними мовленнєвими засобами культури обумовленого забарвлення – інтонами, які накладаються на відповідні мовленнєві зразки.

Так, наприклад, в англомовній культурі спілкування існує ряд комунікативних стратегій, знання яких ми маємо враховувати при розробці системи вправ для професійно орієнтованого навчання інтонації майбутніх учителів англійської мови.

Основними комунікативними стратегіями (КС) британців є прагнення до дистанціювання, комунікативної підтримки співрозмовника, ухилення, підтримки бесіди, натяку, структурної організації фреймових фаз комунікативного контакту, тематичної організації комунікативного контакту. Ці стратегії виявляються у виборі певних тактик мовленнєвої поведінки.

Комунікативна стратегія натяку є однією з найбільш важливих КС. Мета КС натяку полягає у регулюванні ступеню емоційного впливу на співрозмовника, згладжуванні «гострих кутів» спілкування шляхом зниження значущості висловлювання, що є наслідком функціонування правил ведення «small talk».

Комунікативна стратегія натяку ґрунтується на використанні різноманітних прийомів «understatement» – применшення щоб нейтралізувати емоції мовця щодо змісту висловлювання або співрозмовника та зробити процес спілкування ввічливо-невимушеним. Семантичне значення англійського understatement не співпадає з прагматичним. Ця КС демонструє ввічливе та обережне ставлення до почуттів співрозмовника, тому з точки зору прагматики висловлювання з применшенням не може вважатися хибним.

У будь-якому говорінні КС натяку вживається достатньо часто, оскільки часто виникають делікатні ситуації, коли наприклад потрібно повідомити про незадовільний стан проекту, необхідність перегляду рішення, виразити своє несхвалення, скаргу або критику. Відповідно, комунікативна тактика регуляції зниження значущості висловлювання (downtoning) використовується для

вираження критичної оцінки або ставлення першого до предмету обговорення або поведінки другого.

Основні прийоми цієї комунікативної тактики – мінімізація значимості та зниження визначеності. Кожний з цих прийомів вимагає вживання певних лексико-синтаксичних структур та релевантних інтоном.

Комунікативна стратегія НАТЯКУ		
тактики	регуляція значимості	вживання заперечення як натяку
прийоми	мінімізація значимості зниження визначеності	вживання прямого заперечення вживання прихованого або подвійного заперечення

Так, прийом мінімізації передбачає оперування прислівниками-мінімізаторами: just, only, a bit, a little, very та non-assertive words: somehow, somewhat, somewhere..), які нейтралізують небажані емоції, зменшують гостроту критики, приховують несхвалення.

Example 1: Speaker 1: You for got some details Jason. (Int. 1). Communicative purpose: to disapprove, attitude: categoric and intense.

Як бачимо інтонама 1a (Low Fall) у цьому контексті не сприяє основним принципам британської культури спілкування та, відповідно, не забезпечує прагнення уникнути конфліктної ситуації та збереження морального спокою та впевненості співрозмовника. Тому, доцільно буде замінити це стверджувальне речення на таке, де буде вжито мінімізатор та антиконфліктна інтонама: 2, 2a, 5 та 5a (в основі яких Low Rise, Fall-Rise)

Example 1: You could give a little more attention to details Jason. (Int. 2a). Communicative purpose: to reprove; attitude: calmly disapproving, friendly.

Example 2: Your presentation was rather limited, Alice.(Int 1a) Communicative purpose: to disapprove; attitude: weighty, intense.

Example 2a: Your presentation was a bit limited, Alice. (Int. 2a). Communicative purpose: to reprove; attitude: calmly disapproving, friendly.

Example 3: There is something odd in your schedule Claire. (Int. 5a). Communicative purpose: to reassure; attitude: polite, sympathetic, protesting.

Прийом зниження визначеності забезпечується вживанням різних вербальних засобів, що виражають припущення, таких як заповнювачі пауз – «філлери»: kind of, sort of, so to speak, more or less, які роблять говоріння менш різким, категоричним, з «пом'якшувальним» ефектом. Доречними будуть дієслова, що виражають намір, такі як: incline, tend, intend. При цьому вибір інтоном буде варіювати між 1a, 2, 2a та 5a.

Example 4: You make 'too many mis'takes in the ,diagram. (Int.1) Communicative purpose: to announce the fact; attitude: categoric, final, serious.

Example 4a: You tend to 'make a bit ,more mistakes in the diagram than ,usual. (Int.5a) Communicative purpose: to express concern; attitude: sympathetic, warning, quite warm.

Example 5: Your ' report is incom'plete and ,weak. (Int 1) Communicative purpose: to state the fact; attitude: categoric, weighty and final.

Example 5a: Your ' report was 'more or less √good / but it is a ,bit incom'plete and ,weak. (Int 5, 1) Communicative purpose: to show hesitance, state the fact, to correct politely; attitude: doubtfully, weighty and final.

Тактика використання заперечення як натяку реалізується як засіб зменшення значимості та зустрічається у трьох типах конструкцій заперечення: пряме, приховане та подвійне. Мета цієї тактики полягає у послабленні емоційного впливу стилістично забарвлених слів, що виражають критичне ставлення, незгоду, неприязнь.

Пряме заперечення частіше відноситься до головного дієслова або виражається за допомогою слів «невизначеності» – «non assertive words». Конструкція з прямим запереченням може заміщувати емоційно забарвлене слово стверджувального речення.

Example 6: I 'don't feel like 'giving you a ,bad ,feedback. Int. 5a (The understatement is: I want you to try again). Communicative purpose: to encourage; attitude: sympathetic, cordial.

Example 7: You 'aren't very 'skillful at spreadsheets, ,are you? (Intoneme: 5a). (The understatement is: You are bad at spreadsheet making). Communicative purpose: to reassure, warn; attitude: regretful but sympathetic.

Заперечні конструкції часто містять прислівники ступеню: very, too, particularly, quite.

Example 8: ,As I can ,see / you are 'not too 'happy about your , paper analysis. Ints: 5a, 2 (The understatement is: You are upset about your paper analysis.) Communicative purpose: to soothe, encourage further conversation; attitude: soothing, genuinely interested, warm.

Тактика заперечення особливо незамінна для вираження негативного ставлення вчителя до деяких вчинків, результатів дії, висловів учнів і т.д; скарг, пояснень, вибачень. Наприклад, щоб виразити своє несхвалення доречно буде сказати так:

Example 9: I ,don't think it's your ,best , project Kate. Int 2a. Communicative purpose: to reprove; attitude: soothing.

Example 10: I'm 'not quite 'sure about the ,last chapter of your interim ,summary. Int.5a. Communicative purpose: to show hesitance; attitude: calmly disapproving, regretful.

Прийом прихованого заперечення вживається в стверджувальних реченнях шляхом заміни прямого заперечення прислівниками типу: hardly, barely, scarcely, few, little або дієсловами fail, lack.

Example 11: The 'second 'team failed to mention all the facts. Int.5a. (The understatement is: The second team didn't get the score). Communicative purpose: to disapprove friendly; attitude: polite, regretful.

Подвійне заперечення виникає коли в заперечному реченні вживаються ще і слова з префіксами негативного значення. Наприклад: Your new 'colleague 'doesn't look vfriendly. You could sug'gest him 'doing the 'project to ,gether Jane. (Int. 5, 2). Communicative purpose: to reassure, patronize, encourage.

У висновку зазначимо, що врахування комунікативної стратегії натяку з її релевантними інтонаціями-маркерами забезпечує більш ефективний процес міжкультурного спілкування та гарантує належний рівень англомовної вимовної культури.

Список літератури:

1. Елизарова Г. В. Культура и обучение иностранным языкам / Г. В. Елизарова. – Спб.: Каро, 2005. – 352 с.
2. Кузьменковы Ю. и А. Английский язык для межкультурного общения / Ю. и А. Кузьменковы. – М.: Издательство Московского университета, 2013. – 276 с.
3. Селіванова О.І., Байкова О.М. Опановуючи англійську мову та культуру (Велика Британія, Сполучені Штати Америки): Навчальний посібник. – К.: Ленвіт, 2008. – 126 с.
4. Тер-Минасова С. Г. Язык и межкультурная коммуникация /С. Г. Тер-Минасова. – М.: СЛОВО, 2000. – 261 с.
5. Barry Tomalin, Susan Stempleski. Cultural awareness. – Oxford University Press. – 2001. – 160 p.